

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 26 päivänä huhtikuuta 2023

813/2023

Ulkoministeriön asetus

ulkoministeriön työjärjestyksestä annetun ulkoministeriön asetuksen muuttamisesta

Ulkoministeriön päätöksen mukaisesti

muutetaan ulkoministeriön työjärjestyksestä annetun ulkoministeriön asetuksen (550/2008) 8–10, 22, 24, 31, 32, 33, 35, 41, 43, 54, 65, 83 a, 87, 93 a ja 94 §,

sellaisina kuin niistä ovat 8, 9, 41, 93 a ja 94 § asetuksessa 530/2018, 10, 22 ja 32 § asetuksessa 807/2021, 23 § asetuksessa 1321/2015, 31 ja 33 § asetuksessa 199/2022, 35 § asetuksessa 1043/2016 ja 43 ja 83 a § asetuksessa 652/2020, sekä

lisätään asetukseen uusi 4 a ja 87 a § seuraavasti:

4 a §

Ilmoittajansuojelu

Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta annetussa laissa (1171/2022) tarkoitettujen ilmoitusten käsittelyn koordinointi sijoituu hallintojohtajan alaisuuteen.

8 §

Ministeriön tulosjohtaminen ja edustustojen tulosohtaus

Ministeriön toiminta on tulosjohdettua. Ministeriön ja edustustojen välillä noudatetaan tulosohtausa.

Ministeri johtaa ministeriön toimintaa apunaan ministeriön johtoryhmät. Kansliapäällikkönä toimiva valtiosihteeri vastaa ministeriön tulosjohtamisesta, ohjaa osastopäälliköitä ja suoraan alaisuudessaan olevien yksiköiden päälliköitä sekä asettaa näille tulostavoitteet. Oikeuspalvelusta, konsulipalveluista, protokollapalveluista, hallintopalveluista ja talousyksiköstä vastaava alivaltiosihteeri toimii valtiosihteerin kansliapäällikkönä alaisuudessa ohjaten mainittujen toimintayksikköjen päälliköitä ja asettaa näille toimintayksiköille tulostavoitteet. Toimintayksikköjen päälliköt ohjaavat alaisuuteensa kuuluvien yksikköjen päälliköitä ja asettavat niille tulostavoitteet.

Ministeriön toimintayksiköt vastaavat niille asetettujen tulostavoitteiden saavuttamisesta sekä tavoitteiden saavuttamista vaarantavien seikkojen tunnistamisesta ja hallinnasta omalla tehtäväalueellaan.

Osastot ja muut toimintayksiköt vastaavat ministeriön strategioiden toteuttamisesta sekä toiminnan tuloksellisuudesta ja sisäisestä valvonnasta. Osasto vastaa sen toiminta-alueen edustustojen ohjaamisesta. Toiminnan tuloksellisuutta ja tulosvastuuta painotetaan ministeriön johtamisessa ja edustustojen ohjauksessa.

Kansliapäällikkönä toimiva valtiosihteeri johtaa edustustojen tulosoehjausta. Osastot ja muut toimintayksiköt huolehtivat edustustojen tulosoehjauksesta kukin toimialallaan. Talousyksikkö huolehtii tulosoehjauksen järjestämisestä.

9 §

Ministeriön johtoryhmä

Ministeriön johtoryhmä käsittelee hallinnonalan toimintaa ja taloutta koskevat strategisesti tärkeät asiat sekä muut asiat, jotka puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ottaa ministeriön johtoryhmän käsiteltäväksi. Ministeriön johtoryhmään kuuluvat ulkoministeri ja muut hallinnonalan ministerit, valtiosihteeri kansliapäällikkönä ja alivaltiosihteerit.

Ministeriön johtoryhmän virkamieskokoonpanoon (suppea johtoryhmä) kuuluvat ryhmän virkamiesjäsenet. Tällä kokoonpanolla ministeriön johtoryhmä käsittelee ja yhteensovittaa kansliapäällikkönä toimivan valtiosihteerin ja alivaltiosihteerien tehtäviin kuuluvia asioita.

Ministeriön johtoryhmän puheenjohtajana toimii ulkoministeri, varapuheenjohtajina muut hallinnonalan ministerit ja sihteerinä kansliapäällikkönä toimivan valtiosihteerin määräämä virkamies. Virkamieskokoonpanon puheenjohtajana on valtiosihteeri kansliapäällikkönä ja varapuheenjohtajana sisäisistä ja ulkoisista palveluista vastaava alivaltiosihteeri. Ryhmä kokoontuu ministerin tai kansliapäällikkönä toimivan valtiosihteerin kutsusta tai muulla ryhmän päättämällä tavalla.

10 §

Ministeriön laajennettu johtoryhmä

Ministeriön laajennettu johtoryhmä käsittelee valmistavasti ja yhteensovittaa hallinnonalan toimintaa laajasti koskevia asioita ja muita asioita, jotka johtoryhmän puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ottaa johtoryhmän käsiteltäväksi. Laajennetun johtoryhmän valmistavan käsittelyn jälkeen asiat voidaan tarpeen mukaan viedä ministeriön johtoryhmän käsiteltäväksi. Laajennetun johtoryhmän tehtävänä on lisäksi edistää ministeriön sisäistä tiedonkulkua.

Johtoryhmään kuuluvat valtiosihteeri kansliapäällikkönä, alivaltiosihteerit, osastopäälliköt, hallintojohtaja, viestintäjohtaja, oikeuspäällikkö, konsulipäällikkö ja protokollapäällikkö. Henkilöstöjärjestöjen nimeämällä edustajilla on oikeus osallistua laajennetun johtoryhmän kokouksiin.

Johtoryhmän puheenjohtajana toimii valtiosihteeri kansliapäällikkönä. Varapuheenjohtajana toimivat alivaltiosihteerit kansliapäällikkönä toimivan valtiosihteerin määräämässä järjestyksessä sekä sihteerinä kansliapäällikkönä toimivan valtiosihteerin määräämä virkamies. Johtoryhmä kokoontuu kansliapäällikkönä toimivan valtiosihteerin kutsusta tai muulla johtoryhmän päättämällä tavalla.

22 §

Eurooppa-osaston organisaatio

Eurooppa-osastolla on seuraavat yksiköt:

- 1) Pohjoisen Euroopan yksikkö;
- 2) yleisten EU-asioiden ja yhteensovittamisen yksikkö;
- 3) Keski-, Länsi- ja Etelä-Euroopan yksikkö; sekä
- 4) Kaakkois-Euroopan ja EU:n laajentumisen yksikkö.

Osana pohjoisen Euroopan yksikköä toimii pohjoismaisen yhteistyön sihteeristö, jonka päällikkö esittelee sihteeristön toimialaan kuuluvat asiat suoraan pohjoismaisesta yhteistyöstä vastaavalle ministerille.

24 §

Amerikan ja Aasian osaston organisaatio

Amerikan ja Aasian osastolla on seuraavat yksiköt:

- 1) Itä- ja Kaakkois-Aasian ja Oseanian yksikkö;
- 2) Pohjois-Amerikan yksikkö;
- 3) Latinalaisen Amerikan ja Karibian yksikkö; ja
- 4) Eteläisen Aasian yksikkö.

31 §

Poliittisen osaston tehtävät

Poliittisen osaston tehtäviin kuuluvat seuraavat asiat:

- 1) Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikka yleisesti sekä maailmanlaajuiset poliittiset ja turvallisuuskysymykset;
- 2) EU:n yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (YUTP);
- 3) EU:n yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka (YTPP);
- 4) Pohjois-Atlantin liitto (Nato);
- 5) pohjoismainen turvallisuuspoliittinen yhteistyö;
- 6) sotilaallinen kriisinhallinta ja siviilikriisinhallinta;
- 7) Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö;
- 8) Euroopan neuvosto;
- 9) asevalvonta ja -riisunta, joukkotuhouksien leviämisen estäminen, puolustustarvikkeiden vientivalvonta ja puolustusmateriaaliyhteistyö;
- 10) suomalaisten valtionilma-alusten ja valtionalusten kulkuluvat;
- 11) ihmisoikeuspolitiikka, yleiset ihmisoikeusasiat ja demokratiaa koskevat asiat, YK:n ihmisoikeusasiat;
- 12) yleiset YK-asiat, YK-asioiden yhteensovittaminen, YK:n yleiskokous ja turvallisuusneuvosto;
- 13) globaalihallintaan liittyvät kysymykset;
- 14) rauhanvälitystoiminta ja -politiikka; sekä
- 15) osallistuminen osaston tehtäviin liittyvien kansainvälisten sopimusten valmisteluun ja säädösvalmisteluun yhteistyössä oikeuspalvelun kanssa.

32 §

Kansainvälisen kaupan osaston tehtävät

Kansainvälisen kaupan osaston tehtäviin kuuluvat seuraavat asiat:

- 1) Euroopan unionin yhteinen kauppapolitiikka;
- 2) markkinoillepääsykysymykset, kaupan esteet, tuontisuoja ja polkumyynti;
- 3) Maailman kauppajärjestöä (WTO) koskevat asiat;
- 4) Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöä (OECD) sekä muita taloudellisen alan järjestöjä ja laitoksia koskevat asiat, siltä osin kuin ne eivät kuulu toisen toimintayksikön tehtäviin; OECD-asioiden kansallinen yhteensovittaminen;
- 5) kauppa ja kehitys-asiat ja niitä hoitavat monenkeskiset järjestöt, ja yritys vastuuta sekä kauppaa ja kestävä kehitystä koskevat asiat, siltä osin kuin ne eivät kuulu toisen toimintayksikön tehtäviin;
- 6) Suomen viennin edistämistä ja yritysten kansainvälistymistä koskevien Team Finland -palvelujen kehittäminen ja yhteensovittaminen ulkoasiainhallinnossa ja Team Finland -verkostossa;

- 7) kaksikäyttötuotteiden vientivalvonta, vientilupa-asiat, vientivalvonta-asioiden yhteensovittaminen ja kansainvälinen vientivalvontayhteistyö sekä kansainvälisiä pakotteita koskevat lupa-asiat, mikäli se on tarkoituksenmukaista asian luonteen vuoksi;
- 8) suomalaisten investointien edistäminen ja suojaaminen;
- 9) kansainväliset sopimukset kauppapolitiikan alalla ja osaston tehtäviin kuuluvia asioita koskeva säädösvalmistelu;
- 10) kauppapoliittinen ennakkointityö ja analyysi;
- 11) muut Suomen kauppaa- ja taloussuhteita vieraisiin valtioihin koskevat asiat siltä osin kuin ne eivät kuulu toisen toimintayksikön tehtäviin; ja
- 12) digitalouteen ja teknologioihin liittyvät kauppapoliittiset ja kaupalliset kysymykset.

33 §

Kehityspoliittisen osaston tehtävät

Kehityspoliittisen osaston tehtäviin kuuluvat seuraavat asiat:

- 1) Suomen kansainvälinen kehityspoliitiikka, kehitysyhteistyö ja kehitysrahoitus; sekä kestävä kehitys (Agenda 2030) globaalien toimeenpanon koordinointi ulkoasiainhallinnossa;
- 2) kansainvälisen ilmasto- ja ympäristöpolitiikan sekä ilmasto- ja ympäristörahoituksen toimeenpano ja koordinointi ulkoasiainhallinnossa;
- 3) kehitysyhteistyötä koskeva kokonaissuunnittelu ja seuranta, toiminta- ja taloussuunnittelu, talousarvion valmistelu, taloushallinto sekä tilastointi ja raportointi;
- 4) kehitysyhteistyön laadun valvonta, kehittäminen ja neuvonta;
- 5) kehitystutkimus sekä korkeakoulu yhteistyö;
- 6) kehityspoliitiikka ja kehitysyhteistyö EU:ssa ja OECD:ssä;
- 7) kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kehitysyhteistyö, tuki kansainvälisille kansalaisjärjestöille siltä osin kuin ne eivät kuulu toisen toimintayksikön tehtäviin;
- 8) Finnfund, julkisen sektorin investointituki (PIF), korkotukipoliitiikka ja liikekumppanuusohjelma ja eräät muut yksityissektoriyhteistyön instrumentit;
- 9) YK:n kehityskysymykset, vaikuttaminen YK:n operatiivisissa järjestöissä, kehitysohjelmassa ja -rahastoissa sekä niiden rahoitus;
- 10) kehityspoliitiikan alan innovaatiotoiminnan ohjaus ja koordinaatio ulkoasiainhallinnossa, mukaan lukien YK:n innovaatio- ja digitalisaatiopoliitiikka ja sen rahoitus;
- 11) YK-toimintojen kehittäminen Suomessa ja yhteistyön edistäminen Suomessa toimivien YK-organisaatioiden kanssa;
- 12) kauppa- ja kehitysasioiden kehityspoliittiset ulottuvuudet sekä kauppaan tukeva kehitysyhteistyö;
- 13) kehitysrahoituslaitokset, kehityspoliittiset lainat ja sijoitukset, kehittyvien maiden velkakysymykset ja innovatiiviset rahoitusmekanismit;
- 14) humanitaarinen apu sekä humanitaarisen avun globaali- ja EU-politiikkakysymykset;
- 15) apulaisasiantuntijatoiminnan suunnittelu ja ohjaus;
- 16) kehityspoliitiikan ja -yhteistyön suunnitteluun ja toteutukseen liittyvä oikeudellinen neuvonta, osaston tehtäviin liittyvä säädösvalmistelu sekä kehitysyhteistyöhankintojen kategoriasuunnitelman toimeenpanon koordinointi; sekä
- 17) kehitysyhteistyön riskienhallintapolitiikka, seurannan ja valvonnan ohjeistus, väärinkäyttöpäilyjen käsittelyn koordinointi ja toimintatavat (ml. viestintä) sekä korruption vastaisen toiminnan koordinaatio.

Itäosaston alue ja tehtävät

Itäosaston maantieteelliseen alueeseen kuuluvat Venäjä sekä Armenia, Azerbaidzhan, Georgia, Kazakstan, Kirgisia, Moldova, Tadžikistan, Turkmenistan, Ukraina, Uzbekistan ja Valko-Venäjä.

Itäosaston tehtäviin kuuluvat seuraavat asiat:

- 1) kahdensivulisiin suhteisiin sekä EU:n ulkosuhteisiin ja monenkeskisiin toimitelmiin liittyvät poliittiset, kauppapoliittiset, kaupallistaloudelliset ja kehitysyhteistyöasiat alueeseen kuuluvien maiden osalta;
- 2) alueelliset järjestöt, pohjoiseen ulottuvuuteen liittyvät asiat ja muut yhteistyöelimet; ja
- 3) Itämeren, Barentsin ja arktisen yhteistyön määrärahojen sekä rahastoissa olevien lähialueyhteistyömäärärahojen hallinnointi, ml. niihin liittyvät kansainväliset rahoitusjärjestelyt.; ja
- 4) pohjoiseen ulottuvuuteen liittyvät asiat.

Oikeuspalvelun tehtävät

Oikeuspalvelun tehtäviin kuuluvat seuraavat asiat:

- 1) kansainvälinen oikeus;
- 2) terrorisminvastainen kansainvälinen yhteistyö ja terrorismikoordinaatio;
- 3) ihmisoikeussopimus- ja tuomioistuinasiat sekä muut ihmisoikeuksia koskevat oikeudelliset asiat;
- 4) Euroopan unionia koskevat oikeudelliset asiat, jollei asia kuulu muulle toimintayksikölle;
- 5) Suomen edustaminen Euroopan unionin tuomioistuimessa ja Suomea Euroopan unionin jäsenenä koskevissa rikkomusmenettelyissä;
- 6) kansainväliset sopimusasiat, jollei asia kuulu muulle toimintayksikölle;
- 7) säädösvalmistelu, jollei asia kuulu muulle toimintayksikölle, ja ministeriön johdon avustaminen säädösvalmistelun laadun ja säädösvalmisteluosaamisen kehittämisessä;
- 8) Suomen valtion edustaminen kansainvälisissä lainkäyttö- ja tutkintaelimissä; sekä
- 9) ulkoministeriön toimivaltaan kuuluvat kansainvälisiä pakotteita koskevat kansallisen toimivaltaisen viranomaisen tehtävät.

Protokollapalvelujen tehtävät

Protokollapalvelujen tehtäviin kuuluvat seuraavat asiat:

- 1) tasavallan presidentin myöntämät agreementit sekä valtuuskirjeseremoniat vieraiden valtioiden suurlähettiläille;
- 2) valtionpäämies-, pääministeri- ja ulkoministeritason vierailut;
- 3) kansainvälisiin sopimuksiin ja tapaan sekä Suomen lainsäädäntöön perustuvat diplomaattiset erioikeudet ja -vapaudet;
- 4) oleskelulupien myöntäminen diplomaattisten edustustojen ja niihin rinnastettavien edustustojen henkilökunnan jäsenille sekä heidän perheenjäsenilleen;
- 5) toimitilujen myöntäminen vieraiden valtioiden Suomessa oleville konsuliedustajille;
- 6) valtiolliset juhlamenot ja seremoniat sekä kunniamerkit ulkomaalaisille; ja
- 7) konferenssivalmennus ulkoministeriön osastoille ja palveluille.

54 §

Kiertävä suurlähettiläs

Kiertävä suurlähettiläs hoitaa toimialueeseensa kuuluvissa maissa soveltuvin osin niitä tehtäviä, jotka kuuluvat suurlähetystölle.

Kiertävä suurlähettiläs toimii ministeriössä sijoitettuna siihen sille osastolle, jonka hoitamaan alueeseen hänen toimialueensa kuuluu.

65 §

Erillisten yksiköiden päälliköiden ja kiertävän suurlähettilään ratkaisuvalta

Ulkoasiainhallinnon tarkastaja ja suunnittelu- ja tutkimuspäällikkö, kansallisen turvallisuusviranomaisen päällikkö sekä soveltuvin osin kiertävä suurlähettiläs ratkaisevat seuraavat asiat:

- 1) lausunnot, nootit, toimintaohjeet ja muut viralliset kannanotot toimintayksikön tehtäviin kuuluvissa asioissa;
- 2) toimintayksikölle osoitettujen määrärahojen käyttö; ja
- 3) määrärahojen käyttöön liittyvät sitoumukset, sopimukset ja toimeksiannot, jollei toisin säädetä.

83 a §

Passi- ja notaaripalvelujen yksikön päällikön ratkaisuvalta

Passi- ja notaaripalvelujen yksikön päällikkö ratkaisee 64 §:ssä määrätyn lisäksi seuraavat asiat:

- 1) konsulipalvelulain (498/1999) 33 §:n 2 momentissa tarkoitettujen valtuuksien myöntäminen kunniakonsulille;
- 2) virkapassin myöntämistä, peruuttamista ja poisottamista koskevat asiat; ja
- 3) passinanto-oikeuksien myöntäminen ministeriössä ja edustustossa palvelevalle nimetyille Suomen kansalaiselle ja kunniakonsulaatissa palvelevalle Suomen kansalaiselle; ja
- 4) konsulipalvelulain (498/1999) 38 a §:n 6 momentissa tarkoitetun valtuutuksen myöntäminen ulkoisen palveluntarjoajan palveluksessa olevalle henkilölle konsulipalvelulain 38 a §:n 2 momentissa tarkoitettujen notaaripalveluiden antamiseen.

87 §

Vientivalvontayksikön yksikönpäällikön ratkaisuvalta

Kaksikäyttötuotteiden vientiä koskevat lupa-asiat ja kansallisesta vientilupaviranomaisesta annetussa laissa (786/2022) tarkoitetut lupa-asiat ratkaisee vientivalvontayksikön yksikönpäällikkö. Vientivalvontayksikön yksikönpäällikkö ratkaisee kansainvälisiä pakotteita koskevia lupa-asioita ja muita vientilupa-asioita, mikäli tämä on tarkoituksenmukaista asian luonteen vuoksi.

87 a §

Pakotteita koskevien lupa-asioiden ratkaisuvalta

Ulkoministeriön toimivaltaan kuuluvat kansainvälisiä pakotteita koskevat lupa-asiat ratkaisee kansainvälisen oikeuden yksikön yksikönpäällikkö, jollei lupa-asia kuulu vientivalvontayksikön yksikönpäällikön ratkaistavaksi.

Kansallinen turvallisuusviranomainen

Ulkoministeriölle kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain (588/2004) nojalla kuuluvia tehtäviä hoitamaan määrätty yksikkö toimii kansliapäällikkönä toimivan valtiosihteerin alaisuudessa.

Kansallinen turvallisuusviranomainen ratkaisee asiat, jotka kuuluvat kansallisen turvallisuusviranomaisen ratkaisovaltaan lainsäädännön ja Suomea sitovien kansainvälisten tietoturvelvoitteiden perusteella.

Kansallisen turvallisuusviranomaisen päällikkö ratkaisee sen lisäksi, mitä 65 §:ssä säädetään, asiat, jotka kuuluvat kansallisen turvallisuusviranomaisen ratkaisovaltaan lainsäädännön ja Suomea sitovien kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden perusteella. Henkilö- ja yritysturvallisuustodistuksen myöntämisestä koskevan asian voi ratkaista myös kansallisen turvallisuusviranomaisen lakimies.

Virkamatkamääräykset ministeriössä

Virkamatkamääräyksen antaa:

- 1) ministeri valtiosihteerille ja kansliapäällikkönä toimivalle valtiosihteerille;
- 2) valtiosihteerin kansliapäällikkönä alivaltiosihteerille, ulkoasiainhallinnon tarkastajalle, sekä suunnittelu- ja tutkimuspäällikölle sekä kansallisen turvallisuusviranomaisen päällikölle;
- 3) valtiosihteerin kansliapäällikkönä tai tämän määräämä alivaltiosihteerin osastopäällikölle;
- 4) osastopäällikkö, hallintojohtaja, oikeuspäällikkö, konsulipäällikkö ja protokollapäällikkö apulaisosastopäällikölle, yksikönpäällikölle sekä muulle suoraan alaisuudessaan toimivalle virkamiehelle;
- 5) ulkoasiainhallinnon tarkastaja alaiselle virkamiehelle; ja
- 6) yksikönpäällikkö alaiselle virkamiehelle.

Edustustoon sijaiseksi tai perehdyttämistä varten virkamatkalle lähetettävälle virkamiehelle virkamatkamääräyksen antaa kuitenkin henkilöstöjohtaja.

Kriisinhallintatehtävissä ja vastaavissa muissa tehtävissä virkamatkalle lähetettävälle virkamiehelle, jota ei ole sijoitettu mihinkään toimintayksikköön, virkamatkamääräyksen antaa sen toimintayksikön päällikkö, jonka määrärahoista matkan kustannukset suoritetaan.

Matkamääräyksen antamisessa työsuhteessa olevalle työntekijälle noudatetaan soveltuvin osin virkamiehiä koskevia säännöksiä.

Tapauksissa, joissa ratkaisulta ei määräydy 1–4 momentin tai 82 §:n mukaisesti, virkamatkamääräyksen antaa hallintojohtaja.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2023.

Helsingissä 20.4.2023

Ulkoministeri Pekka Haavisto

Henkilöstöjohtaja Kirsti Pohjankukka